

Miljøministeriet
Departementet

EU og Internationalt
Den 1. juni 2023
MIM 48-23

Samlenotat
vedr. ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1272/2008
om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger (CLP-
forordningen)

1. Kommissionens forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger (CLP-forordningen)
- *Tidlig forelæggelse*
KOM-dokument COM(2022) 748 final side 2

Notatet oversendes sideløbende til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg

Kommissionens forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger (CLP-forordningen)
KOM-dokument COM (2022) 748 final

Revideret version af grund- og nærhedsnotat af den 27. februar 2023. Nye afsnit er markeret med en streg i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 19. december 2022 udsendt et forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger (CLP-forordningen). CLP-forordningen udgør en del af EU's strategi for bæredygtige kemikalier. Revisionen indeholder tre overordnede formål. For det første skal den sikre, at alle kemiske stoffer og blandinger klassificeres tilstrækkeligt og ensartet i EU. For det andet har den til formål at forbedre kommunikationen af farer ved at ensrette etiketteres udformning for at øge forståelsen og fleksibiliteten for virksomhederne uden at sænke beskyttelsesniveauet. Slutteligt skal den sikre, at reglerne om klassificering og oplysning om kemiske farer anvendes af alle relevante aktører i forsyningskæden. Revisionen medfører bl.a. opdaterede regler om mærkning, mærkning ved genopfyldningssalg samt digital mærkning. For alle tre initiativer gælder det, at der er nye regler for skriftens størrelse på etiketten afhængigt af emballagens størrelse. Med revisionen får Kommissionen også initiativret til at foretage harmoniserede klassificeringer af stoffer og blandinger, og det er intentionen at styrke forbrugerbeskyttelsen ved onlinesalg.

Forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, men kan have væsentlige statsfinansielle og administrative konsekvenser i form af øgede omkostninger til kontrol og håndhævelse med et foreløbigt skøn på 4,3 mio. kr. i 2025 og 2,9 mio. kr. årligt fra 2026. En vurdering af forslagets administrative erhvervsøkonomiske konsekvenser for virksomhederne skønnes at være væsentlige på 84-378 mio. kr. og 69-387 mio. kr. i hhv. omstillingsomkostninger og varige årlige omkostninger for de omkring 1.000 danske virksomheder, der omfattes af forslaget. De varige omkostninger skyldes øgede omkostninger til påsætning af etiketter, som er større eller er i form af fold ud etiketter. Skønnet er i væsentlig grad baseret på information fra branchen. Den reviderede forordning skønnes at have positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, både for menneskers sundhed og miljøet, idet stoffer og blandinger vil blive håndteret og markedsført mere sikkert.

Regeringen hilser Kommissionens forslag til revision af CLP-forordningen velkommen. Regeringen støtter et opdateret regelsæt for klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger, der styrker det indre marked og digitaliseringen, samt øger beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet. Regeringen vil overordnet have fokus på, at beskyttelsesniveauet samlet set styrkes med revisionen af forordningen. Dette skal bl.a. ske ved at indføre klare regler som opdaterer forordningen til nye markedsforhold, hvor der tages højde for den digitale udvikling. F.eks. gives mulighed for digital mærkning, og der er intentioner om, at handel på online platforme skal være sikker for forbrugere. Regeringen finder det væsentligt, at de nye regler for etiketteres udformning samt digital mærkning ikke vil afføde uforholdsmæssige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Regeringen finder det særligt vigtigt, at revisionsforslaget medfører en øget forbrugerbeskyttelse ved onlinesalg. Regeringen finder det positivt, at Kommissionen kan tage initiativ til harmoniserede klassificeringer efter revisionen, men det bør fremgå klart af delegationen til Kommissionen, at Kommissionen kan indføre nye fareklasser som tilpasning til den tekniske og videnskabelige udvikling. Kommissionen bør dog kun kunne fjerne fareklasser gennem den almindelige lovgivningsprocedure.

Formandskabet arbejder på at hente mandat på sagen på Coreper den 30. juni 2023 med henblik på at indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

Baggrund

Kommissionen har ved COM(2022) 748 final af 19. december 2022 fremsendt forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger (herefter CLP-forordningen).

Revisionen blev annonceret under EU's Kemikaliestrategi for Bæredygtighed den 14. oktober 2020 og skal bidrage til at realisere ambitioner, der er fastlagt i initiativer relateret til Den Europæiske Grønne Pagt. Pagten indeholder bestemmelser om styrkelse og forenkling af de retlige rammer for kemikalier for at sikre et giftfrit miljø.

Kommissionen mener, at det generelt er lykkedes at skabe et effektivt indre marked for kemikalier, men at svagheder eller mangler ved CLP-forordningen gør, at forordningens potentiale ikke udnyttes til fulde i forhold til beskyttelsen af mennesker og miljø.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 114 om EU's indre marked og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk sprogversion den 2. februar 2023.

Formandskabet arbejder på at hente mandat på sagen på Coreper den 30. juni 2023 med henblik på at indlede trilogforhandlinger med Europa-Parlamentet.

Formål og indhold

CLP-forordningens overordnede formål er at beskytte sundhed og miljø fra skadelige kemikalier og facilitere kemikaliers fri bevægelighed på det europæiske marked. Under CLP-forordningens regler er et stof eller en blanding, som opfylder de kriterier vedrørende fysiske farer, sundhedsfarer eller miljøfarer, som er fastlagt i bilag til forordningen, farligt og skal klassificeres i henhold til de fareklasser, som ligeledes er fastlagt i de pågældende bilag. Producenter, importører og downstream-brugere er i henhold til CLP-forordningen forpligtet til at klassificere, mærke og emballere stoffer og blandinger inden de markedsføres, såkaldte "selvklassificeringer". En klassificering kan være "harmoniseret". Hvis dette er tilfældet, skal den harmoniserede klassificering anvendes af producenter, importører og downstream-brugere i hele EU.

Der er tre hovedformål med revisionen af CLP-forordningen:

1. At sikre, at alle kemiske stoffer og blandinger klassificeres og mærkes tilstrækkeligt og ensartet i EU.
2. At forbedre kommunikationen af farer ved at ensrette etiketteres udformning. Det skal øge forståelsen og fleksibiliteten for virksomhederne uden at sænke beskyttelsesniveauet.
3. At sikre, at reglerne om klassificering og oplysning om kemiske farer anvendes af alle relevante aktører i forsyningskæden.

Elementer, der foreslås forbedret ved revision af forordningen, er samlet under de tre ovenstående hovedformål og gennemgås nedenfor.

Tilstrækkelig og ensartet klassificering og mærkning af stoffer og blandinger

Introduktion af nye fareklasser:

Erfaring og viden, opnået gennem identificering af særligt problematiske stoffer under Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH-forordningen), har tydeliggjort et behov for at indføre nye fareklasser i CLP-forordningen. Det drejer sig om stoffer med:

1. Hormonforstyrrende egenskaber.
2. Persistente (svært nedbrydelige), bioakkumulerende (ophober sig i levende organismer) og toksiske (giftige) egenskaber (såkaldte PBT-stoffer).

3. Meget persistente og meget hioakkumulerende egenskaber (såkaldte vPvB-stoffer)
4. Persistente, mobile (udvaskelige/vandopløselige) og toksiske egenskaber (såkaldte PMT-stoffer).
5. Meget persistente og meget mobile egenskaber (såkaldte vPvM-stoffer).

Indførelsen af ovennævnte nye fareklasser er foretaget som et selvstændigt element i den samlede revision af CLP-forordningen. Kommissionen oversendte en delegeret retsakt om nye fareklasser til Europa-Parlamentet og Rådet den 20. december 2022. Rådet har ikke gjort indsigelse mod den delegerede retsakt.

Stoffer, der under andre reguleringer er identificeret til at opfylde kriterierne for de nye fareklasser, indføres direkte i CLP-forordningens bilag VI, som harmoniserede klassificeringer, det vil sige klassificeringer, som gælder i hele EU, og som producenter, importører og downstream brugere er forpligtet til at bruge.

Kommissionen får bemyndigelse til at initiere og finansiere harmoniserede klassificeringer:

Med forslaget bliver det muligt for Kommissionen at bede Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA) og Det Europæiske Fødevareragentur (EFSA) om at udarbejde udkast til harmoniserede klassificeringer af stoffer og blandinger. Denne mulighed har Kommissionen ikke i dag.

Forbedre virksomheders selvklassificering:

For at forbedre virksomheders klassificering af stoffer og fjerne uens klassificeringer af samme stof eller blanding foreslås det at pålægge indberetteren af en klassificering af et stof eller en blanding at redegøre for eventuelle afvigelser i forhold til eksisterende klassificeringer, at identiteten af indberetteren fremover at blive offentliggjort på ECHAs hjemmeside og en pligt for indberetteren til at opdatere klassificeringen.

Øget gennemsigtighed via registrering af en intention om forslag til klassificering:

Med forslaget skal en producent, importør, medlemsstat, Kommissionen eller downstream-bruger, der agter at indsende et forslag til harmoniseret klassificering og mærkning af et stof, advisere ECHA først. ECHA bliver herudover forpligtet til at offentliggøre oplysninger om hensigter om forslag til nye harmoniserede klassificeringer og mærkninger af stoffer.

Forbedring af farekommunikation

Undtagelser for mærkning for kemikalier solgt uemballeret eller i meget små emballager:

Der foreslås særskilte mærkningskrav til produkter i meget små emballager, hvor emballagen er så lille eller har en form, hvor det ikke er muligt at opfylde kravene i forordningen. Her foreslås det tilladt at angive mærkningselementer på en mærkeseddel eller på yderemballagen. Herudover foreslås også fastsat krav om, hvilke elementer der skal fremgå af den indre emballage, f.eks. farepiktogram og handelsnavn. Det er det klare udgangspunkt, at stoffer og blandinger, som klassificeres, også skal mærkes i henhold til CLP-forordningen. Dette gælder også stoffer og blandinger, der markedsføres uemballeret i løs vægt eller i store beholdere, også kaldet 'bulk'. Et eksempel herpå er brændstof. For sådanne produkter foreslås der nu særskilte mærkningskrav således, at disse imødekommer emballagebegrænsninger eller lignende, men som ikke går på kompromis med farekommunikationen. Fx skal mærkningselementer for brændstof, der tankes på en tankstation, angives på den pågældende pumpe.

Frivillig digital mærkning:

Forslaget åbner op for en frivillig digital mærkning af produkter under CLP-forordningen. Kommissionen foreslår, at obligatoriske oplysninger, herunder oplysninger vedrørende beskyttelse af sundheden og miljøet, altid skal fremgå af den fysiske etiket, men at eventuelle supplerende (ikke-obligatoriske) oplysninger alene kan formidles digitalt. Der lægges endvidere op til, at aktører frivilligt tillige kan formidle oplysningerne på den fysiske etiket digitalt. Det er dog en forudsætning herfor, at de digitale oplysninger viser den samme information som den fysiske etiket. Kommissionen foreslås med revisionen at få beføjelse til at udstede delegerede retsakter omhandlende krav til digital mærkning for at tilpasse kravene med den teknologiske udvikling.

Større udbredelse af foldud-etiketter:

Der gives med forslaget en generel mulighed for at anvende foldud-etiketter med flere sprog således, at stoffer og blandinger kan handles i flere EU-lande uden at skulle trykke individuelle etiketter for hvert land, hvor stoffet eller blandingen markedsføres. I dag er det kun muligt at anvende foldud-etiketter, når der er tale om små emballager, eller hvor emballagen har en særlig form.

Genopfyldelige beholdere:

I takt med den grønne omstilling og ønsket om at nedbringe mængden af emballageaffald generelt, foreslås der indført regler for mærkning af produkter, der kan købes til genopfyldning. Her foreslås det, at kun produkter, der er behæftet med minimal fare, kan handles ved genopfyldning af emballage, uden krav om mærkning af den pågældende emballage. Herudover foreslås, at de krav, der gælder for stoffer og blandinger, som sælges på genopfyldningsstationer, skal fremgå på den enkelte genopfyldningsstation.

Obligatoriske regler for udformning af etiketter:

For at ensrette og forbedre kommunikationen af fareinformation foreslås der regler for ensartet udformning af etiketter, hvor der er krav til mindste skriftstørrelse og farve, hvor skriftstørrelsen er afhængig af beholderens volumen. Det skal gøre det nemmere at læse etiketterne.

Sikring af, at reglerne anvendes af alle relevante aktører

Flere aktører får pligt til at anmelde fareklassificering af blandinger, som markedsføres til forbrugere:

CLP-forordningen indeholder krav om, at medlemsstater udpeger et organ, som skal modtage harmoniserede oplysninger til brug for beredskab i sundhedsmæssige nødsituationer. De nationale giftinformationscentre har herefter mulighed for at trække på de indberettede oplysninger.

I Danmark er Miljøstyrelsen ved bekendtgørelse udpeget til dette organ. Indberetning til Miljøstyrelsen sker elektronisk til den Poison Center Notification (PCN) portal, som ECHA er vært for. Det er Giftlinjen, Bispebjerg Hospital, som er det nationale giftinformationscenter.

I dag er det alene importører og downstreambrugere, som er forpligtet til at indberette til det udpegede organ. Med forslaget pålægges distributører også en pligt til at indberette de ovennævnte oplysninger til det udpegede organ, hvis organet ikke i forvejen er i besiddelse af oplysningerne. Oplysningsforpligtelsen vil give giftinformationscentre et bedre oplyst grundlag at agere på i sundhedsmæssige nødsituationer.

Aktører etableret uden for EU, som sælger direkte til forbrugere i EU, skal overholde CLP-forordningens regler:

Det er med forslaget Kommissionens intention at styrke økonomiske aktørers forpligtelser til at overholde CLP-forordningens regler i forbindelse med online-handel. Det foreslås, at dette gøres ved at indføre en bestemmelse om, at der altid skal være en leverandør, hjemmehørende i EU, som er ansvarlig for, at et stof eller en blanding overholder forordningens regler. Herudover foreslås det, at mærkningselementer tydeligt skal fremgå, når der er tale om fjernsalg som f.eks. online-handel.

Forbedring af reglerne for klassificering af sammensatte stoffer og blandinger, så disse ikke over/under-klassificeres:

Med forslaget vil sammensatte stoffer blive defineret, som stoffer, der består af flere bestanddele. Det foreslås blandt andet, at sammensatte stoffer klassificeres på baggrund af de bestanddele de består af, på samme måde som blandinger klassificeres på baggrund af de stoffer, de består af. Der foreslås endvidere, at der fremover ikke skal kunne ses bort fra farligheden af en bestanddel i et sammensat stof, såfremt oplysninger indikerer, at det sammensatte stof er mindre farligt, end hvis det sammensatte stof var klassificeret på baggrund af de enkelte bestanddele. På den måde vil klassificeringen af sammensatte stoffer tage udgangspunkt i de mest farlige bestanddele, hvilket vil lede til mere korrekt klassificering.

Derudover foreslås nye regler for producenter, importører og downstreambrugeres beregning af stoffer og blandingers akutte giftighed, således at der tages tilstrækkelig højde for den akutte giftighed i stoffer og blandinger, hvor det farlige stof indgår som urenhed, et tilsætningsstof eller en enkeltbestanddel.

Klassificering af grupper af stoffer der ligner hinanden

Efter revisionen vil det være muligt, at lave forslag til harmoniseret klassificering af grupper af stoffer, der ligner hinanden, hvis en sådan lighed giver mulighed for en ensartet klassificering af alle stofferne i gruppen. Formålet med dette er, at lette byrden ved klassificeringer for alle aktører samt byrden forbundet med test af enkeltstoffer.

Overgangsperioder:

Ændringen af CLP-forordningen foreslås at træde i kraft 20 dage efter offentliggørelse i EU-Tidende. Der er som udgangspunkt foreslået en overgangsperiode på 18 måneder efter ikrafttrædelsen. Dog vil der for en række nærmere angivne bestemmelser i forordningen være en overgangsperiode på 17 måneder efter ikrafttrædelsen.

Det bemærkes, at der i de delegerede retsakter for klassificering og mærkning af stoffer og blandinger iht. de nye fareklasser under CLP er fastsat selvstændige overgangsperioder for, hvornår stoffer og blandinger, der allerede er på markedet, skal være klassificeret, og for hvornår nye stoffer og blandinger skal være det.

Stoffer og blandinger, der allerede er på markedet inden ikrafttrædelse af den delegerede retsakt skal være klassificeret henholdsvis 42 og 60 måneder efter ikrafttrædelsen, mens nye stoffer og blandinger skal være klassificeret henholdsvis 24 og 36 måneder efter ikrafttrædelsen.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets gruppe ENVI under komitéen for miljø, folkesundhed og fødevarer sikkerhed har udsendt et udkast med deres kommentarer til Kommissionens forslag til revision af CLP-forordningen. ENVI foreslår, at det tydeligt skal fremgå, at der afsættes flere penge til Det Europæiske Kemikalieagentur (ECHA), som forventes at skulle varetage flere opgaver efter revisionen af CLP-forordningen. Ligeledes ønsker ENVI, at det fremgår tydeligere, at man i EU har en vision om at benytte sig af færre dyreforsøg. Hertil kommer betragtninger om, at Udvalget for socialøkonomisk analyse under ECHA skal inddrages i vurderingen af, om stoffer og blandinger skal have en harmoniseret klassificering, hvilket kan medføre økonomiske omkostninger som bidragende faktor ved beslutningen om, hvorvidt klassificeringen af et stof eller en blanding som farligt skal harmoniseres.

Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da forslaget er med til at beskytte mennesker og miljø i hele EU. Ligesom ved vedtagelsen af CLP-forordningen kan målene ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, da kemisk forurening er grænseoverskridende og nationale tiltag ikke øger beskyttelsen tilstrækkeligt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget til denne forordning er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forordningen er umiddelbart gældende i Danmark.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

En vedtagelse af forordningen har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle konsekvenser og administrative konsekvenser for det offentlige:

Forordningen er estimeret til at have statsfinansielle konsekvenser i det udgifterne til det offentlige er estimeret til at medføre nye udgifter på 4,3 mio. kroner i 2025 og 2,9 mio. kr. årligt fra 2026 og frem til Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion til kontrol og håndhævelse af de nye forpligtelser i forordningen. Det bemærkes, at afledte nationale udgifter, som følger af EU-retsakter, jf. budgetvejledningen afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende bevillingsrammer.

Samfundsøkonomiske konsekvenser:

Revisionen af forordningen skønnes ikke at have betydelige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Erhvervsøkonomiske og administrative omkostninger for virksomhederne

Revisionen forventes at medføre væsentlige administrative konsekvenser for dansk erhvervsliv, særligt for producenter af farlige stoffer og blandinger. Særligt de foreslåede krav om ensartet udformning af etiketter, hvor der er krav til mindste skriftstørrelse og farve, hvor skriftstørrelsen er afhængig af beholderens volumen, vurderes at medføre væsentlige administrative konsekvenser for erhvervet på 84-378 mio. kr. og 69-387 mio. kr. i hhv. omstillingsomkostninger og varige årlige omkostninger for omkring 1.000 danske virksomheder. Omstillingsomkostninger skyldes bl.a. udgifter til indkøb af nye printere, men de varige omkostninger skyldes øgede omkostninger til påsætning af etiketter, som er større eller er i form af fold ud etiketter. Revisionen medfører øgede krav til virksomheders registrering, dokumentation og mærkning, hvis deres produkter omfattes af de nye klassificeringer. Det vurderes dog, at forenkling af regler også medfører besparelser for de samme virksomheder, hvilket ikke er modregnet i ovenstående. Små og mellemstore virksomheder kan blive relativt hårdere ramt af de administrative omkostninger, idet omkostningerne til en vis grad vil være faste omkostninger.

Konsekvenser for beskyttelse for beskyttelsesniveau

En vedtagelse af forordningen skønnes at have positiv virkning på beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, idet en implementering af de foreslåede ændringer vil betyde en øget beskyttelse af menneskers sundhed og miljøet.

Høring

Forslaget har været i høring i EU-Miljøspecialudvalget i perioden 20. december 2022 – 11. januar 2023. Der er kommet adskillige høringssvar.

Dansk Erhverv finder det vigtigt, at revisionen skal fremme videnbaseret regulering, der sikrer ens markedsvilkår på det indre marked og i relation til import fra ikke-EU-lande. De støtter regelforenkling, der letter adgangen til relevante data i værdikæden med fælles formater for udveksling af viden og ensrettede formater og mærkningskrav. Nye krav til klassificering, mærkning og emballering vurderes af Dansk Erhverv at være en tidskrævende opgave i hele værdikæden. De mener derfor, at det er nødvendigt at sikre rimelige overgangsordninger. Det vurderes, at ensartet implementering og harmoniseret håndhævelse på tværs af det indre marked samt fra tredjelande, inklusiv brugernes egne onlineindkøb og import, er nødvendig for at sikre arbejdstagere, forbrugere og miljøet. Dansk Erhverv ser, at ensartet gennemførelse og kontrol vil fremme handlekraften og give en fair konkurrence på markedet. Dansk Erhverv støtter et øget fokus på harmoniseret klassificering, standardiserede mærkningskrav og et øget brug af digital mærkning. I forhold til digital mærkning opfordrer Dansk Erhverv til, at der tænkes horisontalt i forhold til øvrig lovgivning for at strømline.

For genopfyldningsstationer, mener Dansk Erhverv, at ansvaret for hele processen bør tydeliggøres, hertil kommer en begrænsning af, hvilke slags faremærkede stoffer og produkter, der kan tilbydes ved genopfyldning.

Angående onlinesalg finder Dansk Erhverv, at det er afgørende, at forordningens krav kan gøres gældende ved såvel fysisk markedsføring som ved onlinesalg, herunder onlinesalg fra tredjelande. Dansk Erhverv pointerer, at onlinemarkedspladser nyder en særposition efter Digital Services Act og mener, at det beror på en misforståelse. De anfører, at Digital Services Act ikke har juridisk eller lovhierarkisk forrang frem for CLP-forordningen. Dansk Erhverv håber, at Kommissionen og Rådet vil

arbejde for effektiv og sikker kemikalielovgivning og gøre det klart, at forbruger- og arbejdstagersikkerheden har brug for at indrette denne forordning og andre tiltag på miljø- og klimaområdet uden åbenbare smuthuller.

Dansk Industri hilser forslagens intentioner om at sikre ensartethed, gennemsigtighed og overensstemmelse med anden EU-lovgivning velkommen. Dansk Industri opfordrer til, at man fra dansk side skubber ambitionen i EU om at udvikle digitale formater, der kan sikre, at virksomhederne kun skal registrere de samme data ét sted. Forslaget har til hensigt at forenkle lovgivningen og give virksomhederne mulighed for en mere harmoniseret digitaliseret kommunikation og håndhævelse af reglerne, men dette mener Dansk Industri ikke udtrykkes klart. Dansk Industri støtter, at forbrugerne sikres ensartet og god information om kemi, men mener, at en række professionelle og industrielle brugere pålægges nye opgaver og omkostninger, der ikke er balanceret med en øget sikkerhed for mennesker og miljø.

Vedrørende kommunikation og udformning af faremærkning bemærker Dansk Industri, at forslaget om minimumsstørrelser for fonte og etiketstørrelser for særligt de store emballager vil få uheldige konsekvenser for producenterne. Dansk Industri pointerer, at det ikke er emballager, der retter sig mod forbrugere. Der stilles blandt andet i forslaget krav til, at teksten på en fareetiket på særligt store emballager skal trykkes med en minimumsfont på 20 pkt. hvilket ifølge Dansk Industri sætte nye og dyre krav til printere. Herudover mener de, at det vil gøre brugen af flersprogede etiketter umulig. Dansk Industri foreslår at stille krav til læsbarheden af etiketten, men ændre fontstørrelsen til 10 pkt. Dansk Industri ser ikke, at det med forslaget bliver lettere at bruge foldud-etiketter ligesom de finder de foreslåede muligheder for digital mærkning uden reelt indhold.

Dansk Industri mener, at der er uklarhed om overgangsperioderne i forslaget, og at forslagens ændringer medfører nye fareetiketter med en deadline, der er afkoblet fra indførelsen af de nye fareklasser. Virksomhederne vil efter Dansk Industris mening, kunne møde krav om at gennemføre ometikettering af faremærkede produkter flere gange inden for kort tid for at kunne efterleve lovgivningen. Omkostningerne anslås at være betydelige og vil med de mange andre kommende ændringer ramme adskillige virksomheder hårdt. Dansk Industri anmoder derfor om, at det sikres ved behandlingen af lovforslaget, at eventuelle krav til ændret format for en etiket ikke skal være udført, før fristen for nye klassificeringer fra stofleverandørerne udløber.

Dansk Industri bifalder Kommissionens ønske om at sikre forbrugerne bedre ved køb på onlinesalgsplatforme, men har svært ved at se det udmøntet i forslaget. De kan ikke finde krav til eksempelvis medlemslandenes håndhævelse af kravene ved import. Dansk Industri ser gerne, at ikke-EU-aktører bliver holdt op mod samme standard, som EU-aktører, både for at højne sikkerheden for mennesker og miljø og for at sikre en fair konkurrence. Dansk Industri fremhæver vigtigheden af, i den efterfølgende behandling af bortskaffede produkter i medlemslandene, at importerede produkter ikke hindrer genanvendelse og ødelægger materialestrømmene. Dansk Industri efterlyser derfor, at der også stilles krav til de produkter, der importeres til EU af private fra ikke-EU-lande ved eksempelvis kontrol når de ankommer til EU.

Dansk Industri gør opmærksom på, at ikke alle distributører har alle de relevante oplysninger til en fuld indberetning til den europæiske giftinformationscentral, PCN, og formoder, at det er fyldestgørende såfremt producentens UFI-kode fremgår. Dansk Industri gør også opmærksom på, at de savner én indgang til registrering af produktets kemi. I dag skal virksomheder registrere flere steder. Dansk Industri bifalder en mere entydig definition af sammensatte stoffer, men gør opmærksom på, at blandinger kan fejlklassificeres, samt at stoffer der betegnes UVCB (unknown and variable composition) ikke nødvendigvis anses for at være sammensatte stoffer. Dansk Industri gør opmærksom på, at begrebet 'sammensatte stoffer' ikke findes i lande uden for EU, hvilket kan udfordre virksomheders salg ud af EU. Sluttelig gør Dansk Industri opmærksom på, at der er behov for vejledninger til CLP-forordningens regler før udgangen af 2024.

Miljøministeriet bemærker, at vi i Danmark har valgt at benytte os af PCN (Poison Centre Notification) under ECHA.

Danmarks Farve- og Limindustri bemærker, som Dansk Industri, at de nye bestemmelser om fontstørrelse på etiketter kan være problematisk for større emballager, men fremhæver også, at det kan blive problematisk på mindre emballager. Det fremhæves, at der vil være udgifter til nye etiketprintere. Hertil kommer udgifter til re-design af alle etiketter. Danmarks Farve- og Limindustri ser ikke en reel forbedring af reglerne for foldud-etiketter i forslaget, ligesom de finder Kommissionens oplæg til digitalisering af etiketter indholdsmæssigt svagt. Ligesom Dansk Industri, gør Danmarks Farve- og Limindustri opmærksom på, at der er uklarhed om overgangsperioderne for samspillet mellem ændringerne i revisionsforslaget og de nye fareklasser. De mener, at virksomhederne kan blive mødt med krav om ometikettering flere gange inden for kort tid, og at det bør sikres, at krav til ændret etiketformat ikke skal udføres før fristen for eventuelle nye klassificeringer udløber. Herudover gøres der opmærksom på, at der er behov for vejledninger før udgangen af 2024.

Miljøministeriet bemærker, at Kommissionen har meddelt, at vejledninger til den reviderede CLP-forordning forventes at være færdige medio 2024 samt, at der er en periode på 3,5 år til at tilpasse sig de nye regler. Miljøministeriet bemærker endvidere, at overgangsperioderne kun er gældende i forbindelse med ikrafttrædelse af fareklasserne. Efterfølgende vil den sædvanlige periode på 18 måneder for omklassificering gælde.

Kosmetik- og hygiejnebranchen bemærker, at kravene til fareinformation på etiketterne gør dem uoverskuelige for slutbrugerne. De foreslår, at etiketten i højere grad målrettes slutbrugeren og pointerer, at de nuværende regler for mærkning af eksempelvis vaske- og rengøringsmidler giver anledning til dobbeltmærkningskrav. Regeringen bemærker, at det af Kommissionen er meddelt, at man vil gøre op med de dobbelte krav om mærkning ved revision af forordning 648/2004 om vaske- og rengøringsmidler dette år. Til digital mærkning bemærker Kosmetik- og hygiejnebranchen, at de støtter forslaget om etableringen af en standardiseret model for angivelse af fareklassificerede kemikaliers mærkningselementer. Også her påpeger de behovet for, at der tages højde for mulige krav om dobbeltmærkning, samt at sektorspecifikke såvel som generelle mærkningskrav bliver angivet på samme platform og kun skal angives en gang. Kosmetik- og hygiejnebranchen ser positivt på mulighederne for genopfyldningssalg, men finder det afgørende, at lovforslaget tydeliggør beskrivelse af ansvarsfordelingen i forhold til forbruger, producent og forhandler. Det er uklart, hvem der har ansvaret for produktets kvalitet og faremærkning ved genopfyldningssalg og Kosmetik- og Hygiejnebranchen henstiller til, at der ved det videre arbejde med implementering af forordningen skal tages højde for sektorspecifikke krav, der stilles til emballage. Det pointeres, at der findes vaske- og rengøringsmidler, som ikke er fareklassificerede og derfor vil være undtaget kravene i CLP-forordningen. Denne produkttype bør være dækket af eksempelvis forordningen om vaske- og rengøringsmidler og bør ikke være ekskluderet fra genopfyldningssalg. Angående onlinesalg, gør Kosmetik- og hygiejnebranchen det klart, at de ønsker mere kontrol med de produkter, der kommer ind i Danmark via onlinemarkedspladser og pointerer, at forbrugere fortjener den samme sikkerhed uagtet om de køber deres produkter fysisk eller online. Sluttelig bemærker Kosmetik- og hygiejnebranchen, at deres medlemmer har stort fokus på de tekniske og regulatoriske ændringer, der kommer på det cirkulære område, hvorfor det har stor betydning, at der opsættes regelsæt, der kan rumme store og små virksomheder.

Dansk Vask, Kosmetik- og Husholdningsindustri bemærker, at intentionen i forslaget om at sikre ensartet og god information om kemi og beskytte forbrugerne mod særlige farlige stoffer falder i tråd med deres medlemmers ønske. De ændringer, der er en del af forslaget, ser de dog ikke indfrir ambitionerne i hensigten med samme og mener ikke, at de opgaver som virksomhederne pålægges bliver opvejet af øget sikkerhed og information. Dansk Vask, Kosmetik og Husholdningsindustri finder minimumskravene til fontstørrelser på fareetiketter problematiske. Kravet om en fontstørrelse 20 pkt. til større emballager vil kræve større etiketter, der overstiger A5 og A4. Det vil medføre ikke ubetydelige udgifter til udskiftning af etiketprintere samt væsentlige meromkostninger og -arbejde. De påpeger også, at der kan være udfordringer med tekst på flere sprog vedrørende faremærkningen på mindre emballager samt oplysninger i henhold til forordningen om vaske- og rengøringsmidler, hvilket vil umuliggøre etiketter på flere sprog. Færre flersprogede etiketter vil medføre ekstra arbejde, flere udgifter og et øget behov for kontrol. Dansk Vask, Kosmetik- og Husholdningsindustri finder, at det er uklart, hvordan forslaget skal give mulighed for anvendelse af foldeetiketter end i dag, ligesom

at de ikke ser, at de foreslåede muligheder for anvendelse af digital mærkning giver nye muligheder. Med hensyn til håndhævelse af EU-reguleringen for salg fra digitale handelsplatforme støtter Dansk Vask, Kosmetik og Husholdningsindustri, at forbrugerne sikres relevante oplysninger ved køb på online-salgspaltformer, samt at produkter solgt fra ikke-EU-lande skal overholde EU-reguleringen. De mener ikke, at kravet om at handelsplatforme skal gøre det nemt for producenter og leverandører at levere oplysninger om fareklasser og mærkning i forbindelse med salget introducerer yderligere krav og anfører endvidere, at forbrugersikkerheden ikke øges væsentligt ved, at der stilles yderligere krav til EU-producerede produkter, hvis ikke det sikres, at kravene håndhæves for importerede produkter. Dansk Vask, Kosmetik og Husholdningsindustri bemærker, at der med forslaget om, at flere aktører adviserer den europæiske giftinformationscentral, skal være tilstrækkeligt at anføre produktets UFI-kode. Herudover påpeger de, at virksomhederne påføres en ekstra administrativ opgave.

Miljøministeriet bemærker, at vi i Danmark har valgt at benytte os af PCN (Poison Centre Notification) under ECHA.

Fagbevægelsens Hovedorganisation støtter linjen i det fremsendte forslag og noterer med tilfredshed, at forslaget sigter mod at lukke svagheder og huller i den eksisterende CLP-forordning. De finder det positivt, at forslaget indfører fareklasser, der dækker hormonforstyrrende stoffer og stoffer med andre alvorlige egenskaber. De finder det ligeledes positivt, at styrke grundlaget for troværdig kommunikation om kemikaliers farlige egenskaber. De bemærker, at mærkning gerne må gøres mere venlig for brugerne, inklusiv arbejdstagerne og uden at forringe indholdet i kommunikationen, ligesom forenkling af regler ikke må påvirke kommunikationens troværdighed. Endvidere bemærkes det, at mærkning og central fareinformation fastholdes på produktet og ikke alene findes online. Fagbevægelsens Hovedorganisation bakker op om, at forslaget sigter mod at styrke reguleringen af importerede kemikalier og onlineslag af kemiske produkter, herunder grundlaget for giftcentres virke. Ligeledes støtter de forslagets sigte om at styrke håndhævelsen.

Forbrugerrådet Tænk støtter op om, at der indføres en klassificering for hormonforstyrrende effekter, samt for de resterende nye fareklasser nævnt i forslaget, for både menneskers sundhed og for miljøet. Forbrugerrådet Tænk finder det positivt, at der laves tiltag for at forbedre mærkningen af kemikalier og blandinger og bakker op om, at digital information skal være et supplement til den information, der er på produkterne. De finder det vigtigt, at al nødvendig information er på produktet, således også de enkelte kemikaliers navne og CAS-numre, herunder bør særligt SVHC-stoffer (særligt problematiske stoffer) deklarerer. De bemærker, at det er vigtigt at få de skadelige og potentielt skadelige kemikalier frem i lyset for at kunne realisere den cirkulære økonomi. De bakker op om, at etiketten gøres nemmere at aflæse ved krav om font-størrelse og farver, og de finder, at der i dag er for meget information, herunder for mange sprog på for mange etiketter. De foreslår, at ingredienser kan ligge online som supplement, men at dette bør gøres i en central database. De pointerer, at der ved digital mærkning ikke må fjernes faresymboler og kemiske navne fra den fysiske etiket.

Den kommenterede dagsorden har været i høring i EU-Miljøspecialudvalg fra d. 26. maj 2023 til 31. maj 2023. Der er indkommet høringssvar fra Danmarks Farve- og Limindustri og Dansk Industri.

Danmarks Farve- og Limindustri (DFL) bemærker, at ECHA's vejledning om mærkning og emballering allerede giver anbefalinger til etiketdesign og skriftstørrelse for at sikre en høj læsbarhed. Hvis det ikke vurderes som tilstrækkeligt, mener DFL, at der i stedet for at fastsætte en minimumsskriftstørrelse kan overvejes at fastsætte en mindste bogstavhøjde, da en fast skriftstørrelse er meningsløs, hvis der ikke samtidigt tages højde for skrifttypen. DFL mener, at et forslag om bogstavhøjde bør kombineres med en linjeafstand på 100 % (i stedet for 120 % som i Kommissionens forslag). Alternativt mener DFL, at det kunne være en mulighed at overføre nogle af etiketoplysningerne til et digitalt format og på den måde løse plads- og læsbarhedsproblemer. DFL mener, at det skal være mere end blot de supplerende (ikke-obligatoriske) oplysninger, som allerede i dag er tilladte at kommunikere digitalt, og at det skal være frivilligt for virksomhederne, og at enhver digital løsning skal være teknisk neutral. DFL ønsker bedre muligheder for en bredere anvendelse af foldud-etiketter, men primært til flersprogede formål. DFL mener ikke, at foldud-etiketter kan betragtes som en løsning til at håndtere nye layoutkrav. Til sidst ønsker DFL ikke, at eventuelle krav til ændrede etiketformater skal være udført, før fristen for ibrugtagning af de nye fareklassificeringer

udløber, da de mener det vil medføre, at etiketter skal opdateres igen indenfor en kort tidsperiode, hvilket vil medføre høje udgifter.

Dansk Industri (DI) anerkender og støtter, at regeringen indstiller, at ændringerne ikke skal medføre uforholdsmæssige erhvervsøkonomiske konsekvenser, samt at forbrugerbeskyttelsen ved online salg skal styrkes. DI støtter forslaget om, at læsbarheden skal øges, men mener ikke, at det skal ske ved at fastsætte en minimumskriftstørrelse. Hvis der skal fastsættes krav om størrelse på skrift, mener DI, at det i stedet skal indføres som en minimum bogstavhøjde. De bemærker desuden, at det i særlig grad vil være producenter af små emballager eller meget store emballager, som vil blive ramt økonomisk af krav til skriftstørrelsen, og at der vil være følgeomkostninger i form af lagerstyring i de tilfælde, hvor der ikke er plads til flere sprog på en etiket. DI mener ikke der skal være en obligatorisk digital mærknings pligt og bemærker desuden, at hvis det blev tilladt at give flere oplysninger digitalt, ville det kunne gøre den fysiske etiket mere brugervenlig. Herudover mener DI heller ikke, at foldud-etiketter kan betragtes som en løsning, der kan håndtere kravet til skriftstørrelse. Til sidst ønsker DI ligeledes ikke, at eventuelle krav til ændrede etiketformater skal være udført, før fristen for ibrugtagning af de nye fareklassificeringer udløber, da de mener det vil medføre, at etiketter skal opdateres igen indenfor en kort tidsperiode, hvilket vil medføre høje udgifter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget er behandlet i Rådets arbejdsgruppe for Teknisk Harmonisering – Farlige stoffer - Kemikalier på en række møder. Der er generel opbakning til forslaget blandt medlemslandene. De fleste medlemslande har dog et undersøgelsesforbehold. En række lande ud over Danmark ønsker at stramme forordningens krav, hvad angår krav til onlinehandel. Der ser på nuværende tidspunkt ud til at være bred opbakning til, at tredje landes sælgere fremover skal være omfattet af reglerne i forordningen og være forpligtet til at udpege en leverandør indenfor EU. En gruppe medlemslande udtrykker lige som Danmark bekymring for de erhvervsøkonomiske konsekvenser ved forslaget, hvad angår de nye krav til læsbarhed. En række lande ud over Danmark bakker op om Kommissionens forslag om at styrke muligheden for genopfyldningssalg, og arbejder for at kravene bliver gjort tydeligere særligt i forhold til håndteringen i genopfyldningssituationen. Der tegnes også bred opbakning til anvendelse af digital mærkning, hvor der fortsat vil være krav om, at de vigtigste oplysninger skal fremgå af den fysiske mærkning på produkter. Ingen lande har udtrykt ønsker i mod dette. Der er divergerende holdninger til forslaget tekst vedrørende sammensatte stoffer. Nogle lande vil have fjernet henvisningerne til sammensatte stoffer i forslaget. Danmark og andre støtter Kommissionens tilgang. Der er ligeledes bred opbakning til at Kommissionen får initiativret til at foretage harmoniserede klassificeringer af stoffer og stofgrupper. Der er derimod ikke konsensus om, hvordan skriftstørrelser på etiketter skal reguleres.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for forslaget, der ved implementering vil styrke beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet. Regeringen vil overordnet have fokus på, at beskyttelsesniveauet samlet set styrkes med revisionen af forordningen. Dette skal bl.a. ske ved at indføre klare regler som opdaterer forordningen til nye markedsforhold, hvor der tages højde for den digitale udvikling. F.eks. gives mulighed for digital mærkning og der er intentioner om handel på online platforme skal være sikker for forbrugere.

I de igangværende forhandlinger vil regeringen have fokus på at få præciseret teksten om handel på onlinemarkedspladser og herunder hvem der er ansvarlig for overholdelsen af forordningen ved online salg. Dette skal gøres for at styrke beskyttelsen af forbrugere, sundhed og miljø. Kommissionens foreslår, at stoffer og blandinger ikke kan markedsføres uden, at der er en leverandør i EU, som er ansvarlig for overholdelse af forordningen, herunder ved handel online. Regeringen finder det vanskeligt at forstå, om Kommissionens forslag i tilstrækkelig grad tager højde for den situation, hvor en forbruger i EU køber et stof, en blanding eller en vare fra et tredjeland gennem en onlineplatform, og hvor der ikke er udpeget en ansvarlig i EU. Forbrugeren vil i en sådan situation kunne betragtes som importør, men uden ansvar for overholdelsen af forordningen. Det er således ikke i forordningen klart beskrevet, hvordan den foreslåede ændring skal håndtere en sådan situation. Det har vist sig, at

en høj andel af stoffer og blandinger, der sælges på onlineplatforme, som drives af aktører uden for EU, ikke overholder CLP-forordningens regler. Det er derfor væsentligt, at reglerne gør det muligt at kontrollere og håndhæve overtrædelser af forordningens regler, uanset om der er tale om fysisk eller online handel, både af hensyn til beskyttelse af sundhed og miljø og af hensyn til konkurrencen mellem leverandører indenfor og uden for EU.

Regeringen ser positivt på styrkelsen af reglerne omkring genopfyldningssalg, da dette kan nedbringe emballageforbruget og dermed bidrage til den cirkulære økonomi. Regeringen vil i forhandlingerne se med velvilje på indførelse af en minimumsskriftstørrelse, som ikke er afhængig af emballagens størrelse, i modsætning til Kommissionens forslag om at indføre en minimumsskriftstørrelse, der har sammenhæng med emballagens størrelse. Således vil industrien ikke være nødsaget til at udskifte etiketprintere. Herudover, er det regeringens holdning, at en større skriftstørrelse ikke vil øge sikkerheden væsentligt. Regeringen vil foreslå, at det bliver muligt for industrien at anvende mindre skriftstørrelse end angivet under forudsætning af, at digital mærkning i disse tilfælde bliver obligatorisk. Regeringen støtter i øvrigt forslaget om øget anvendelse af digital mærkning, såfremt dette udelukkende omhandler supplerende information, idet essentiel fareinformation altid bør fremgå af den fysiske etiket af hensyn til forbrugerbeskyttelsen.

Regeringen finder det positivt, at der foreslås en bredere anvendelse af foldud-etiketter. Det skal være påbudt, at de væsentligste informationer om farer fremgår af foldud-etikettens forside. Det skal dog sikres, at anvendelsen af foldud-etiketter har klar information om f.eks. anvendelsen af biocidprodukter, hvor der i de enkelte medlemslande er nationale godkendelser. Der kan dermed i forskellige medlemslande være forskellige lovlige anvendelse af biocidprodukter angivet i foldud-etiketter, hvis den samme etiket anvendes i flere forskellige medlemslande. Dette kan føre til forvirring om den korrekte anvendelse, hvis anvisningen læses på forskellige sprog. Problemet opstår, fordi der ikke er tale om en oversættelse.

Regeringen finder det væsentligt, at forslaget præciseres, så Kommissionen med revisionen får klar bemyndigelse til at udstede deleregerede retsakter om nye fareklasser som tilpasning til den tekniske og videnskabelige udvikling, men Kommissionen bør dog kun kunne fjerne fareklasser gennem den almindelige lovgivningsprocedure.

Regeringen støtter forslaget om, at Kommissionen får initiativret til at foretage harmoniserede klassificeringer af stoffer og blandinger. Regeringen finder det vil være positivt, hvis indberetninger til PCN portalen bliver administrativt mindre byrdefuldt og vil undersøge om den unikke formelindikator for et produkt, der utvetydigt kæder en kemisk blanding sammen med produkt navn og producent (UFI-kode), kan benyttes.

Med hensyn til udspillene fra Europa Parlamentet kan Regeringen ikke støtte op om forslaget om, at økonomiske hensyn skal være udslagsgivende ved harmoniserede klassificeringer af kemiske stoffer. Dette strider i mod CLP-forordningens formål om at beskytte mennesker og miljø mod farlige kemikalier ud fra en videnskabelig vurdering af stoffernes farlighed. Regeringen kan støtte, at der formuleres et bedre grundlag for finansiering af ECHA's aktiviteter, som forventes at blive øget efter revisionen af CLP-forordningen. Regeringen kan ligeledes støtte, at den europæiske vision om at benytte sig af færre dyreforsøg fremgår mere tydeligt af forordningens ordlyd.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg modtog et grund- og nærhedsnotat om sagen 27. februar 2023, og fik sagen forelagt til tidlig orientering 3. marts 2023.